

189/18.11.2014

1971

TYÖPÄIVÄKIRJA 25.1.1971 -

25.-29.1. P 101:een asennettiin lattialämmitystä.

- Maneesin itäpään WC:n viemäriojan kaivaus. Viemärioja kaivettiin kulkemaan portaiden I 102 keskeltä. Portaita purettiin noin 60 cm leveä kaistale ylhäältä alas asti. Portaiden alla ~~oli~~ ei ollut merkkejä vanhemmista portaista. Niiden alla oli vain kiviröykkiötä. Toisaalla kaivettiin viemäriojaa näyttämön länsipäässä. Täällä kaivannon leveys oli noin 130 cm. Viemärikaivannon vuoksi oli jouduttu purkamaan myös paikalla ollut tiililattia, peräisin 1700-luvulta. Tiilet oli muurattu suoraan 10-20 cm paksun hiekkakerroksen päälle. Tämän kerroksen alla oli noin 5-10 cm paksu kulttuurimaakerros, kosteahkoa multaa, väriltään tummanruskeaa. Joukossa runsaasti tiilensiruja. Tämän maakerroksen alta alkoi luonnonmaa, joka oli savea.

- H 201:ssä jatkettiin kalkkikivilattian tekemistä.

- Linnantuvan E 201 riippukaton tekeminen aloitettiin.

17.5. Ison linnanpihan kiveyksen tekemistä jatkettiin.

- I 101:n eteläseinän vieressä olevaa anturaa alennettiin länsipäästä kalkkikivilattian tasolle.

- I 101:n ilmastointitöitä jatketaan.

18.5. Työt kuten edellä.

24.5. P 201:n seinien päällystämistä lastulevyillä jatketaan.

- I 101:n eteläseinän anturan alentamista jatketaan.

- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan.

- Ison pohjoispatterin päällä jatketaan kävelysillan palkkien valaamista.

25.5. P 201:een johtavien ulkoportaiden muuraaminen harmaakivestä aloitettiin.

- I 101:ssä jatketaan eteläseinän anturan madaltamista.

- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan.

26.5. P 201:een johtavien ulkoportaiden muuraamista jatketaan.

- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan.
- Ison pohjoispatterin päällä jatketaan kävelysillan pohjapalkkien betonilaudoitusta.

27.5. Työt kuten edellä.

28.5. Itäpatterin päällä jatketaan kävelytason betonilaudoitusta.

Kävelytason tukipalkkien päitä varten tehtiin harmaakivimuuraukseen noin 30x50x20 cm suuriset tartuntakolot.

- P 201:een johtavien ulkoportaiden muurausta jatketaan.
- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan pihan länsiosassa.

1.6. Ison linnanpihan kiveystä jatketaan pihan länsiosassa.

- Itäpatterin päällä jatketaan kävelytason betonilaudoitusta.
- P 201:een johtavien ulkoportaiden muurausta jatketaan.

2.6. Jatketaan Komendantinrakennuksen kellareiden kaivausta. T 104:ssä kaivausta jatkettiin tasolta +86.70-86.75 alaspäin. Maakerros oli täyttemaata ja sisälsi pääasiassa savensekaista hiekkaa, jossa runsaasti tiilenpaloja. Maakerros poistettiin peruskallioon saakka.

- Itäpatterin päällä aloitettiin kävelytason betonilaudoitus.
- P 201:een johtavat ulkoportaot saatiin valmiiksi.
- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan.

3.6. Komendantinrakennuksen kellarin T 104 kaivausta jatketaan.

- Itäpatterin päällä jatketaan kävelytason betoniraudoitustyötä.
- Ison linnanpihan kiveystä jatketaan pihan länsiosassa.

4.6. E 201:n itäseinän vieressä valettiin lämpöpattereita varten ura E 201:n lattiaan.

- Itäpatterin päällä jatketaan kävelytason betoniraudoitusta.
- Komendantinrakennuksen kellarin T 105 kaivausta jatketaan tason +86.00 alapuolelle. Maa pääasiassa täyttemaata, jossa runsaasti tiilen-

paloja ja laastikappaleita. Eri maakerroksia ei voitu erottaa. Täyte-
maa pääasiassa savensekaista hiekkaa, jonka joukossa myös humusta.

5.6. Työt kuten edellä.

7.-19.6. Itäpatterin päällä jatketaan kävelytason betonilaudoitusta ja
- raudoitusta. Kävelytason pohjoisosa valettiin 10.6. Holvin yläpinta
puhdistettiin rakennusjätteistä, jonka jälkeen aloitettiin kävelytason
betonilaudoitus myös eteläosassa.

- Komendantinrakennuksen kellarin T 106 kaivausta jatketaan tasolla
+83.00-81.70. Maakerros edelleen täytemaata, jossa rakennusjätteitä
tiiltä ja laastipaloja. Maakerroksessa oli myös suuria purettuja
seinän osia, jotka olivat tiiltä ja rapattu vaaleanharmaalla kalkki-
laastilla.

- P 301:n eteläseinän oviaukko umpeenmuurattiin ulkoapäin purkutii-
lillä ja muuraussementtilaastilla.

- E 102:n pohjan laattakiveys tehtiin valmiiksi.

- B 201:n ja 301:n välipohjan rakentaminen. Pohjapalkkeja laitettiin
9 kappaletta, mitat 29x29 cm. Palkit asennettiin entisten palkkien pai-
kalle. Lattia tehtiin 24x5,5 cm vahvuisesta höylätystä ponttilankusta.

- B 301:n ja 401:n välipohjan rakentaminen. Pohjapalkkeja laitettiin
8 kappaletta, mitat 29x29 cm. Palkkien päät asennettiin entisten
palkkien paikalle. Lattia tehtiin 24x5,5cm:n vahvuisista höylätyistä
ponttilankuista.

- Pienen linnanpihan laattakiveyksen tekeminen aloitettiin.

21.6. Komendantinrakennuksen kellarin T 103 kaivaus aloitettiin. Ke-
sällä 1970 oli T 104:n länsiosassa aloitettu kaivaus, mutta se oli
keskeytynyt. T 104:ssä kaivaus aloitettiin juuri tästä samasta koh-
dasta. Pintamaa oli samanlaista täytemaata kuin T 104:ssäkin. Täyte-
maassa oli runsaasti puretun Komendantinrakennuksen rakennusjätteitä,
laastia ja tiilenpaloja. Eri maakerroksia ei voitu erottaa.

- Pienen linnanpihan laattakiveyksen rakentamista jatketaan pihan itäosassa.
- Itäpatterin kävelytason betonilauδοitus ja -raudoitustyöt jatkuvat
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

22.-24.6 Pienen linnanpihan laattakiveystä jatketaan.

- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.
- Itäpatterin kävelytason betonilauδοitustyöt jatkuvat.
- Kellarin T 104 kaivausta jatketaan tasoilla +83.50-83.40.

28.6. Kellarin T 104 kaivausta jatketaan. Maakerros edekleen täyte-
maata, jossa runsaasti tiilenpaloja ja laastia.

- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan pohjoisosassa.
- Itäpatterin kävelytason betonilauδοitustyöt jatkuvat.
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

29.6. Komendantinrakennuksen kellarin T 104 kaivausta jatketaan
tasoilla +83.40-83.20.

- Itäpatterin kävelytason betonilauδοitustyöt jatkuvat.
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.
- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan pohjoisosassa.

30.6. A 401:ssä aloitettiin vetotankojen reikien poraaminen timantti-
poralla. Reiät tulevat läpi muurin vaakatasossa. Reikiä kaikkiaan
4 kappaletta ja ne ovat tasolla +99.05(3 kpl) ja +99.15 (1 kpl).
Reiät tulevat A 401:n seinän luoteisosaan ja jäävät lattian ala-
puolelle.

- Itäpatterin kävelytason betonirauδοitus saatiin eteläpään osalta
valmiiksi.
- Komendantinrakennuksen kellarin T 104 kaivausta jatketaan tasolta
+83.20-83.00 alaspäin.
- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan pohjoisosassa.
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

1.7. Itäpatterin kävelytason eteläosan valutyöt aloitettiin.

- A 401:ssä jatketaan vetotankojen reikien poraamista.
- T 103:n kaivausta jatketaan.
- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan pohjoisosassa.
- Paksun bastionin saumausta jatketaan.

2.7. Itäpatterin kävelytason valutöitä jatketaan ja valu saatiin valmiiksi.

- Muut työt kuten edellä.

5.7. A 401:ssä jatketaan vetorautojen reikien poraamista.

- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan pohjoisosassa.
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.
- Kellarin T 104 kaivausta jatketaan kellarin itäosassa, jossa kaivaus tasolla +85.00.

6.7. Työt kuten edellä.

7.7. Työt kuten edellä.

8.7. Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

- Kellarin T 103 kaivausta jatketaan. Maa edelleen täyttemaata, jossa tiilenpaloja ja laastia. Maakerroksessa myös hiekka ja hiesua.
- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan eteläosassa.
- H 202:n eteläseinän uusien ikkunoiden asentaminen paikoilleen.
- P 201:n ikkunoiden asennustyöt. Ikkunakarmit kiinnitettiin tiilellä ja laastilla. Ikkunakarmi vedettiin seinän ulkopintaan.

9.7. Kellarin T 103 kaivausta jatkettiin.

- Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan eteläosassa.
- Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

12.7. Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.

- Kellarin T 103 kaivausta jatketaan noin tasolta +83.20-83.00 alaspäin.

13.7. Työt kuten edellä.

- 14.7. Kellarin T 103 kaivausta jatketaan tasolta +82.94-83.05 alaspäin
 - Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.
- 15.7. Kellarin T 103 kaivausta jatketaan tasolla +82.90-82.80.
 - Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatketaan.
- 16.-25.7. Paksun bastionin saumausta jatketaan.
 - Kellarin T 103 kaivausta jatketaan tasolla +85.00-80.50.
- 26.7.-2.8. Paksun bastionin eteläseinän saumausta jatkettiin.
 - Kellarin T 103 kaivausta jatketaan tasolla +85.00-80.50.
 - Itäpatterin kävelytasanteen betonilaudoituksen purkaminen aloitettiin(K 501).
 - Pienen linnanpihan kiveystä jatketaan pihan eteläosassa.
 - L 401:ssä aloitettiin holvin päälle tehtävän betonilaatan laudoitustyöt.
- 3.-6.8. L 401:ssä jatkettiin holvin päälle tehtävän betonilaatan laudoitustöitä.
 - T 103:n kaivausta jatkettiin tasolla +85.00-81.50.
 - Itäpatterin kävelytasanteen (K 501) betonilaudoituksen purkamista jatkettiin.
 - Ison linnanpihan kiveystä jatkettiin rakennus P:n edustalla.
 - T 104:n lattiakaivausta jatkettiin.tasolta +79.26-79.94. Maakerros oli savensekaista täytemaata, jossa joukossa rakennusjätteitä.
- 10.8. Työt kuten edellä.
- 11.-16.8. L 401:ssä jatketaan holvin päälle tehtävän betonilaatan laudoitustöitä.
 - T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +83.90-83.50. Maakerros edelleen täytemaata, jossa runsaasti tiilenpaloja ja laastikappaleita. Varsinaisen maa savensekaista hiesua. T 103:ssa eteläseinältä tuli esille kolme umpeenmuurattua ikkuna-aukkoa. Kaikissa ikkuna-aukoissa oli

holvi sekä pielet tiilestä, pielet olivat lisäksi rapattu kalkkilaastilla. Ikkuna-aukot olivat muodoltaan samanlaiset ja lähes samankokoiset. Niissä oli segmenttikaari ja ne kapenivat ulospäin.

16.-20.8. L 401:ssä jatketaan holvin päälle tehtävän vesikaton laudoitustöitä ja aloitettiin sen raudoitus.

- T 103:n kaivausta jatkettiin tasolla +83.90-83.00. Maakerros edelleen täytemaata, jossa savea ja hiekkaa sekä runsaasti eri ikäisiä tiilenpaloja.

- T 104:n lattiakaivausta jatkettiin tasolla +79.40-79.10. Kaivauksessa tuli esille lahonneita lattiaparruja, jotka olivat poikittain huonetilan lattiassa. Parrut eivät olleet säännöllisen välimatkan päässä toisistaan ja osa parruista oli lähes kokonaan maatuneita. Parrut eivät jatkuneet seinän sisään vaan päättyivät seinäpinnassa. Parruja oli 4 kappaletta, niiden paksuus vaihteli 17-23 cm:iin.

- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatkettiin.

23.8. T 103:n kaivausta jatkettiin tasolla +82.20-81.50. Maakerros edelleen täytemaata, jossa runsaasti tiiltä ja laastinpaloja.

- T 104:n kaivausta jatkettiin tasolla +82.60-81.00.

- Paksun bastionin vesikaton betoniraudoitustöitä jatkettiin.

- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatkettiin.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappaus aloitettiin.

Laastina käytettiin kalkkilaastia.

24.8. T 103: kaivausta jatkettiin huonetilan länsiosassa. Maakerros muuttui tasolta +82.60 hiesunsekaiseksi savimaaksi, jossa ei enää löytynyt laastia ja tiilenpaloja tai muita rakennusjätteitä, joita oli runsaasti ylemmässä maakerroksessa.

- Paksun bastionin vesikaton betoniraudoitustöitä jatkettiin.

- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatkettiin.

Adjutantirakennuksen eteläseinän rappausta jatketaan.

- T 104:n lattiakaivausta jatketaan. Hirsienalla oleva maakerros oli savensekaista hiesua, jossa runsaasti laastinpaloja ja tiiltä.

25.8. Työt kuten edellä.

26.8. Työt kuten edellä.

27.8. Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatkettiin.

- Paksun bastionin vesikaton betoniraudoitusta jatketaan.

-T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +82.00-81.10.

-Adjutantirakennuksen käytävän H 101:n itäpään pohjois- ja eteläseinien laastikerroksen poistaminen rappausta varten. Vanha rappauskerros poistettiin kokonaan tiilimuuraukseen saakka. Rappauskerros oli vaaleanruskeaa kalkkilaastia, jossa oli runsaasti hiesua ja hienoa hiekkaa. Rappauskerroksen päällä oli 5 värikerrosta, alimmainen oli valkoinen, toinen oli ruskeankeltainen, kolmas kerros oli vaaleansininen, neljäs kerros keltainen ja päällimmäinen kerros oli valkoinen. Värikerrosten paksuus oli 0,5-1 mm.

- Adjutantirakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatkettiin.

30.8. Paksun bastionin vesikaton betoniraudoitusta jatketaan.

- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatketaan.

- Adjutantirakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.

- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +82.00-81.00.

31.8.-1.9. Työt kuten edellä.

2.9. Paksun bastionin vesikaton betoniraudoitustyöt jatkuvat.

Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatketaan.

- Adjutantirakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.

T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +81.50-80.50. Maakerros savensekaista hiekkaa.

6.9. Paksun bastionin vesikaton valutyöt aloitettiin. Muut työt kuten edellä.

7.9. Paksun bastionin vesikaton valutyöt jatkuvat.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.
- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +81.80-80.50.

8.9. Paksun bastionin vesikaton valutyöt saatiin valmiiksi.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappaus jatkuu.
- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +81.60-79-50

9.-10.9. Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatketaan.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.
- Käytävän H 101 seinistä ja holvista jatketaan vanhan rappauksen poistamista. Seinät ja tynnyriholvi tehty tiilestä, jonka päällä ruskeanharmaalla kalkkilaastilla tehty rappauskerros. Rappauskerroksen päällä värikerrokset, joita kaikkiaan viisi. Alkuperäinen värikerros valkoinen kalkkislammaus.

- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +81.30-79.50. Tasolla +81.00 huonetilan pohjoisosassa hiesukerros muuttui jälleen maakerrokseksi, jossa oli runsaasti rakennusjätteitä kuten tiiltä ja laastikappaleita sekä palanutta puuta. Maakerros savehsekaista hiekkaa.

13.9. Paksun bastionin eteläisen ulkoseinän ^{injektointia} ~~rappausta~~ jatketaan.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.
- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +80.50-79.13. Maakerros täyte- maata jossa runsaasti tiiltä ja laastinpaloja sekä palanutta puuta. Maakerroksessa oli myös suurempia puretun seinän osia, jotka olivat tiiltä ja joissa oli vielä jäljellä seinärappauksen fragmentteja. Huonetilan keskiosasta näitä seinän osia löytyi kaksi kappaletta ja ne olivat maakerroksessa tasolla +80.00-80.50 ja 80.50-80.70.

Kaivauksen aikana tuli huonetilan länsiseinässä esille oviaukon holvi joka oli tasolla +80.90-80.80. Holvi oli suora ja se oli päällystetty

lankuilla, jotka kuitenkin olivat lahonneet ja hävinneet . Syvemmälle kaivettaessa tulivat myös oviaukon pielet esille . Ne olivat harmaakivestä ja piilessä oli T 103:n puolella ura ovea varten. Oviaukon leveys oli yläosassa 105 cm. Oviaukko oli umpeenmuurattu viereisen huonetilan T 104:n puolelta, sillä T 103:n puolella ei näkynyt umpeenmuurausta ja se alkoi syvemmältä (kts. Aspelin s. 45).

14.-15.9. Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.

- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatketaan.
- T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +80.10-79.10.
- E 301:stä P 401:een johtavan oviaukon muuraaminen ikkunaksi aloitettiin. Ikkuna tehdään samanlaiseksi kuin muut itäseinän ikkunat.

16.9. T 103:n kaivausta jatketaan tasolla +80.10-79.10. Tasolta +79.10-78.90 tuli esille kerros joka käsitti palanutta puuta. Kerroksen paksuus oli 20 cm. Tämän kerroksen alta tuli huonetilan keskiosassa esille laattakivipinta, joka oli tasolla +79.00-78.90. Kaivausta jatkettiin poistamalla maakerros laattakivipintaa myöten.

- Adjutantinrakennuksen eteläisen ulkoseinän rappausta jatketaan.
- Paksun bastionin eteläseinän injektointia jatketaan.
- E 301:stä P 401:een johtaneen oviaukon muuttamista ikkunaksi jatketaan.

23.9. Komendantinkellareiden kaivaus saatu valmiiksi.

24.9. Adjutantin rakennuksen rappaus valmis.

- Tallista T 105 poistettu myöhempiä maakerroksia.

27.9. Kuninkaansalin itäseinän pohjoisin ikkuna holvattu.

29.9. Kirkkotornin vetotankojen asennus.

30.9. Työt kuten edellä. Kuninkaansalin eteläpäähän oviaukon työt aloitettiin (P 301:een johtava ovi). Tiilipielet myöhemmin korjattuja, kuninkaansalin puolelta purettu.

- Tallin kattoholvin palkinkoloja porattu Komendantin kellareita työllä.

1.10. Läntisen kehämuurin itäsivun pääportin yläpuolen komeron ja sen ympäristön muuraus. Eteläpuolen komero umpeenmuurattu.

- Kirkkotornin puolustuskäytävän katon saumaus.

4.10. Ison linnanpihan laatoitus P:n ja V:n välillä.

- Komendantin kellareiden tyltitys.

- Läntisen kehämuurin paikkausmuuraus.

Alkuperäiset tiilet oviaukon pielissä E 301:stä P 301:een: 31x8,5, 30x8, 28x8, 29x8 cm. Muuraukseen nyt käytettävissä olevat tiilet: 27x7, 26,5x7x12 cm.

5.10. Ison linnanpihan laatoitus.

- Komendantin kellareiden palkkien sijojen poraus sekä pohjoispään betonilaudoitus.

- Kuninkaansalista P 301:een vievän käytävän muuraus tiilillä aloitettu. Käytetään vanhoja mahdollisimman suuria tiiliä, mitta ei kuitenkaan ole sama kuin 1600-l. tiilien.

6.10. E 301-P 301 käytävän pieliä tiilimuuraaminen.

- E 301:n länsisivun portaalin jäljellejääneen umpeenmuurauksen purkamisen aloitettu.

- Kirkkotornin puolustuskäytävän yläpuolisessa tilassa olevien vetotankojen injektointi.

7.10. I:stä Itäpatterille avattu varauloskäytävä..

8.10. Kuninkaansalin ja P:n välinen käytävä: seinät tiilimuurattu, pohjoissivulle hakataan holvinkantaa varten ura.

- Kuninkaansalin pääportaalin umpeenmuuraus purettu.

- Komendantin kellareiden betonilaudoitus jatkuu. Aeskellä olevan holvin päälle valettu lecabetoni.

- Pohjoispatterin laattojen paikalleen asennus.

Kirkkotornin injektointi.

- Ilmastointilaitteiden paikalleen asentamista.

-

Läntisen kehämuurin Adjutantirakennuksen portaiden yläpää, itäseinä: ikkunapenkin pohjakivi tasolla+87.47. Se on vinosti ulospäin viettävä., päällä olleen puun (nyk. palanut) alareuna tasolla +87.50 yläreuna +87.52. Sähkökaapelit.

11.10. E 301-P 301 välisen käytävän holvaaminen aloitettu.

- Pohjoispatterinlaattojen paikalleen asennusta.
- Komendantin kellareiden betonilaudoitus.
- Kuninkaansalin pääportaalin umpeenmuuraus poistettu kokonaan.

12.10. Pohjoispatterin laattojen paikalleen asentaminen

- Kirkkotornin injektointi.
- Komendantilla laudoitustyöt.
- Saumausmallien tekoa.

13.10. Pohjoispatterin laattojen paikalleen asentaminen.

- Kirkkotornin injektointi.
- Komendantilla laudoitustyöt.

20.10. Käytävän T 102 kaivausta jatketaan. Käytävän keskiosassa tuli vastaan laattakivipinta.

- E 301:n länsiseinän eteläisimmän oven muuttamista ikkunaksi jatketaan muuraamalla ikkunapenkki ja ikkunapielet.

I 101:stä I 102:een johtavien portaiden muuraamista jatkettiin.

- Komendantin kellareiden holvin länsipään betonilaudoitusta jatkettiin ja saatiin valmiiksi.
- Pohjoispatterin kävelytasanteen päällystämistä betonilaatoilla jatkettiin.